

Tėvynė

No. 17

New York, N.Y. 10001

1970 m.

22 d.

63 metai

SVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Kartu su mumis dirbo didieji lietuviai

SLA 228 kuopos surengtame pobūvyje, SLA prezidentui Povilui Dargiui pagerbti, jis gausiai susirinkusiems lietuviams visuomenininkams ir žymiems pareigūnams pasakė šią kalbą:

-Man labai malonu važiuoti į Chicago - pradėjo kalbą Povilas Dargis. - Mes visi esame taip išsiblaškę po šį didelį kraštą, kad kartais sunku savo tautietį sutikti. Užtat kiekvieną kartą, kai važiuoju į Chicago, tai jaučiu, kad važiuoju į Amerikoje esančią mažąją Lietuvą. Pasidaro daug lengviau ant širdies, kai žinai, kad susitiksi su savaisiais

žmonėmis ir galėsi su jais laisvai išsikalbėti, kaip laisvai moka kalbėtis mūsų žemaičiai. Čia Chicagoje turite didžiųjų mūsų organizacijų centrus, čia turite lietuviškus laikraščius, čia yra radijo stotys.... Turime radijo valandą ir Pittsburgu, kuriai man tenka vadovauti ir kurios didokas mūsų tautiečių skaičius atidžiai klausosi...

Chicagoje turite Lietuvių Tautinės Kapinės, kurios tapo visų Amerikos lietuvių pasididžiavimu dėl savo geros ir pavyzdingos tvarkos ir dėl jų rūpesčių lietuviškais reikalais. Kapinėse yra nepaprastai visiems lie-

SLA Prezidentas Povilas Dargis

tuviams brangių paminklų. Ten ilsis šviesiausiųjų mūsų tautos vyrų ir moterų palikai. Čia palaidotas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje steigėjas, "Aušros" redaktorius Jonas Šliupas, čia atvežti ilgamečio SLA sekretoriaus Mato Viniko pelenai, čia ilsisi mano kaimynai viešniečiai broliai Biržiškos, kapinėse ilsisi jums visiems žinomas dr. Pijus Grigaitis ir daugelis kitų.

- Bet aš noriu jums dar vieną svarbų dalyką pasakyti. Kiekvieną metų Susivienijimas Lietuvių Amerikoje turi paruošti valstybių auditoriam raportus. Tokie raportai buvo paruošti ir šiais metais. Ir žinote, kad tas raportas rodo, kad šiandien Illinois valstijoje yra didžiausias SLA narių skaičius. Anksčiau pirmą vietą turėjo Pensylvanija, daug narių buvo kitose valstijose, bet šiandien Illinois valstija yra pati gausingiausia SLA narių skaičiumi. Užtat man, kaip šios organizacijos prezidentui malonu čia važiuoti, nes žinau, kad būsiu savo narių tarpe. Man labai malonu, būti šioje naujai įsteigtoje SLA kuopoje ir dalyvauti šiame bankiete.

- Visiems malonu, kad naujai įsteigtas šios organizacijos dalinys pajėgė sutraukti tokį gražų žmonių skaičių. Sakote, kad su-ruošėte šį gražų pobuvį man pagerbti, bet aš žinau, kad jums visiems labiau rūpi pati organizacija, o ne paskiri josios pareigūnai. Jūsų suorganizuotoji kuopa yra nauja, bet fraternali mūsų organizacija yra sena. Ji įsteigta prieš 80 metų. Tai gana ilgas laikotarpis. Ji turėjo sunkių valandų, teko pergyventi kelias krizes, kaip jas pergyvena kiekvienas augantis organizmas, bet ji apsigynė, išaugo ir sustiprėjo. Šiandien visi žinome, kad SLA yra pati stipriausia, turtingiausia lietu-

(Pabaiga 3 psl.)

COMMODORE VIEŠBUTIS MANHATTANO CENTRE, KURIAME ĮVYKS SLA 56 SEIMAS

SLA kuopos ir veikėjai siųskit SLA Centrai adresus numatomų Susivienijimo nariais

Tėvynė

LIETUVIŲ SUSIVENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numerui išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senais adresu ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Gražus nuopelnai Amerikos lietuvių

Gegužės mėnuo kiekvienam lietuviui labai reikšmingus praeities įvykius primena. Bet šiuo kartu neliesdami daugelio didelės svarbos turinčių istorinių faktų, priminsime gal patį iškiliausį lietuvių tautos gyvenime įvykį, būtent, 1904 metais, gegužės 7 d. atšauktas Lietuvai spaudos draudimas. Nežmoniškoji skriauda tik vienai Lietuvai taikyta tuo būdu buvo baigta. Prie Baltijos jūros, tūkstančius metų gyvena greta mūsų lietuvių kraujo broliai latviai ir jaukūs mūsų kaimynai estai. Jie nieko panašaus savo istorijos eigoje nepatyrė. Jie ugdė savo spaudą, jų laikraštija buvo gausi, jie spausdino savo literatūros kūrinius, darė veržlią pažangą visose dvasinio gyvenimo srityse, tik Lietuva žiauriausiu būdu buvo nuskriausta. Tai tiesa, kad šisai spaudos draudimo laiko tarpas, buvo skaudžiai žalingas ir neišvengiamai lietuviams atsiliko nuo savo kaimynų. Reikėjo juos pasivyti, reikėjo dviguba energija dirbti ir rodyti nepaprastą dvasios stiprybę. Šiandien galim pasidžiaugti, kad lietuviams vis tik spėjo atsistoti greta kitų kultūrinių kraštų. Bet kokia tai kaina buvo pasiektas!

Jeigu mes atsigrįšime į praeitį, tai turėsime pripažinti, jog Lietuvos būklė kultūriniu požiūriu būtų daug liūdnesnė buvusi, jeigu nebūtų Amerikos lietuvių. Jeigu pradžioje Tilžė ir Karaliaučius teikė Lietuvai slapta gabenamą spaudą ir literatūrą, tai netrukus dar gausesniu sriautu pradėjo į Lietuvą plaukti Amerikos lietuvių raštai, knygos ir laikraščiai.

Amerikos lietuvių pagalba Lietuvai buvo neišpasakytai brangi. Nors vargingais keliais, bet pasiekdavo lietuviams brolių amerikiečių spauda ir mažindavo dvasinio peno badą. Kada mes rašome apie įvairiausius praeities įvykius ir stengiamės nušviesti praeities kovas dėl lietuvių dvasinio atgimimo, tai

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* KPT. ROMAS KANKUS pasižymėjo nepaprastu narsumu P.Vietname. Nebodamas priešų kulų, jis su malūnsparniu pristatinėjo į frontą amuniciją. Dėka to, priešas buvo sumuštas. 9 pėst. divizijos vadovybė įteikė jam aukščiausią Bronzinės Žvaigždės medalį, Lakūno Kryžių ir medalį. Aviacijos žurnalas pažymėjo, kad R.Kankus šiuos žyminis užsipelnė savo didvyriškumu.

* SERŽ. LEONARDAS KARDELIS, kilęs iš Oaklawn, Ill. kurį metų išbuvęs V.Vokietijoje, dabar pateko į P.Vietnamą, ir čia pasižymėjo tarnyboje. Jis yra atžymėtas specialiu medaliu.

* KARALIAUS MINDAUGO lituanistinės mokyklos Baltimorėje tėvų komitetas šios mokyklos naudai surengė "balandėlių" pietus.

* LIETUVIŲ JAUNIMAS,- sako jaunimo atstovė viešame pasisakyme,- gana anksti ir stipriai išgyvena asmeninę nepriklausomybę nuo tėvų.... Jaunieji nepakenčia vyresniųjų veidmainiavimo, bijo siaurumo. Jie nenori užsidaryti vien lietuvių veikloje. Lietuvių studentai tautine kultūra domisi, bet ją reikia tinkamai pristatyti.

* ANITA PAKALNIŠKYTĖ, 13 metų, Kiwanis klubo, Kanadoje, surengtame konkurse, laimėjo savo amžiaus grupėje dainavimo meną pirmą vietą.

* G.RAUTINŠ, S.Ignatavičius ir S.Kaknevičius Kanadoje mokyklinio jaunimo krepšinio žaidimuose tiek pasižymėjo, kad jų komanda kai kurių laikraščių vadinama geriausia.

* MAŽVYDO GIESMYNUI sukanka 400 metų. Viso pasaulio lietuviai šią sukaktį mini, nes šio leidinio pasirodymas turėjo didžiausios reikšmės lietuviams.

Šis ypatingai svarbus laiko tarpas lieka dar mažai išryškintas. O reikėtų ištirinėti įvykius ir iškelti nuopelnus tų anos epochos veikėjų, kurie Lietuvai pagelbėjo švietimosi srityje. Ypatingai tai svarbu, jog dabar dar galima surasti gyvųjų liudininkų, kurie daugelbė šį kilnų darbą parodyti ne tik partiniam jaunimui, bet ir ateinančioms kartoms.

Gal besilaikant senųjų tradicijų ir šiandieninės Lietuvos žmonės ypatingu smalsumu seka, ką "broliai amerikiečiai" galvoja ir kokius dvasinius laimėjimus jie turi. Vadinamoji geležinė uždanga nesulaiko ryšių tarp lietuvių, nors jie ir toli nuo vienas kito gyvena. Lietuviška knyga vis dažniau patenka į Lietuvą ir ten sutinkama ypatingu susidomėjimu. Amerikos lietuvių pareiga savo tautai tebėra didelė ir svarbi. Amerikos lietuvių darbas teikia tenai likusiems daug vilčių.

Tėvynė 2,

* BENEDIKTAS SURVILA Buenos Aires, Argentinoje turi savo madų salioną. Jis dalyvavo televizijos diskusijose moteriškų madų klausimams aptarti.

* M.OSINAITĖ-COX lietuvių meninio ansamblio vadovė, dalyvavo įvairių tautų su rengtam, Australijos prieš 200 metų atradėjui James Cook pagerbimo vakare.

* J.SAKATAUSKAS mirė Bostone, gegužės 1 d. Jis buvo mūsų Susivienijimo narys, Lietuvių Piliečių draugijos ir kitų lietuvių organizacijų veikėjas.

* JUOZAS STILSONAS, žymusis Amerikos lietuvių veikėjas, mirė prieš 8 metus, gegužės 18 dieną. Liko jo žmona Natalija Stilsonienė ir duktė Lilija Šateikienė.

* DAILININKO K.KRIVICKO paroda, kuri įvyko Detroite, lietuvių visuomenės dėmesį patraukia dar ir todėl, kad K.Krivickas yra Vasario Šešioliktos gimnazijos mokytojas. Jis išstatė 30 savo meno kūrinių.

* LIETUVIAI ARCHITEKTAI vykdo lietuviškų vasaminių projektų konkursą, gegužės 15 dieną paskelbta paskutiniu terminu projektams patiekti.

* LIETUVIŲ CHORAS "Aidas" Hartforde, sulaukė 20 metų sukaktuvių. Šio choro vedėjas yra Jurgis Prekaitis.

* SGT. RICHARDAS DAUKUS, kurio tėveliai gyvena prie Čikagos, pasižymėjo P. Vietname ir buvo apdovanotas Bronzos žvaigždės medaliu. Jis su kitais kariais vienoje misijoje sugavo 15 komunistų ir gyvus su svarbiais planais pristatė į štabą.

* RAIMUNDAS KAZLAS, kilęs iš Čikagos, yra P.Vietname malūnsparnio šoferiu, Pleiku bazėje. Jam dažnai tenka skraidyti į įvairias kautynių vietas.

* VENEZUELOJE GYVENĘ lietuviams, o dabar įsikūrę Chicagoje, Holywoodo svetainėje turėjo susirinkimą, įsteigė savo draugiją ir išrinko valdybą iš šių asmenų: K. Ulevičius, G.Baradienė, O.Bundelienė, A. Gegužis, V.Pocius, A.Baradas ir J.Žilinskas.

* VILNIUJE, klinikinėje ligoninėje buvo atlikta sudėtinga inksto persodinimo operacija. Iki šiol panašios operacijos ten nebuvo daromos. Operaciją atliko pagarsėjęs chirurgas prof. Algimantas Marcinkevičius.

* VARPO CHORAS, kuris veikia Toronto Kanadoje, šiuo metu rengiasi pavasariniam

* AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS Chicago skyriaus valdybą sudaro: kun. A.Stošus, pirm. J.Bieliūnas, J.Skorupskas, J.Pakalka ir R.Staniūnas, vice-pirmininkai, Aldona Andriukaitė, sekretorė, Vl.Šoliūnas, išd., St.Monkus, prot. sekr., M.Pranevičius, K.Ulevičius J. Gulbinienė ir M.Šimkus, išdo globėjai.

SLA 56to SEIMO GARBEI GAUKIME DAUGIAU NAUJU NARIU

Greitai atsiliėpkit į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kurį dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. – Gerbiame! SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

SLA PREZIDENTO POVILIO DARGIO ŽODIS

vių organizacija ne vien Amerikoje, bet visame pasaulyje. Kitos tokios laisvų lietuvių organizacijos nėra. Ji yra atlikusi nepaprastai didelį ir naudingą darbą. Ji rūpinasi ne vien narių apdrauda, bet ji veda didelį kultūrinį darbą. Kiti renka iš žmonių milijonus, bet SLA jau yra paskyręs milijoną dolerių įvairiems lietuvių tautos kovos ir kultūros reikalams. Nesu girdėjęs, kad bet kuri kita organizacija būtų padariusi tokį didelį įnašą, kokį yra padaręs Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Mes dirbame didelį darbą, tik nemokame pasigirti. Kiti daugiau pasigiria negu padaro, o mes naudingą darbą dirbame ir dažnai tylime. Mes žinome, kad darbai gražiau kalba negu žodžiai....

- Mes galėjome tiek daug padaryti, todėl, kad kartu su mumis dirbo patys didieji lietuviai. Didžiuojamės tuo, kad mūsų eilėse dirbo dr. Jonas Šliūpas, "Aušros" redaktorius ir kovotojas už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Mūsų eilėse buvo visiems jums žinomas diplomatas Bronius Balutis, SLA narys buvo Jonas Budrys, nariais buvo profesorai Biržiškos. Mūsų narių tarpe buvo didelis veikėjas Matas Vinikas, jums gerai pažįstamas Antanas Olis, garsus veikėjas Juozas Bačiūnas, ilgus metus SLA veikliais nariais buvo Gugiai, neseniai miręs ir jums pažįstamas dr. Pijus Grigaitis ir daugelis kitų.

Susivienijimas galėjo išaugti į tokią didelę ir naudingą organizaciją, nes kiekvienas čia paminėtas vyras ir moteris daug laiko ir darbo paaukojo šiai organizacijai stiprinti. Kai rusai ir vėl Lietuvą okupavo ir buvo reikalinga parodyti pasauliui, kad lietuviai tai prievartai nepritaria, tai SLA pirmasis davė 2,500 dolerių ALT pradžiai, kuri atliko labai daug svarbių darbų ir dabar tebedirba gimtajam mūsų kraštui naudingą darbą. Buvo duota 2,500 dol. ir Balfo pradžiai. SLA ne vien broliškais ryšiais suriša mus visus, bet jis dirba didelį kultūrinį darbą. Aš džiaugiuosi, kad jūs suorganizavote naują SLA kuopą ir prisidėsite prie tikrai lietuviško Amerikos lietuvių daugumos vedamo darbo. Linkiu jums sėkmės, -baigė SLA prezidentas.

Worcester, Mass.

ALENOS LENDRAITIENĖS - Kriaučeliūtės vyro motina Julija Lendraitienė mirė, ir palaidota gegužės 9 d. Mirė staigiai. Tai buvo veikli moteris, nuoširdi darbininkė. Priklausė daugeliui vietos organizacijų.

Julija Lendraitienė buvo 57 kuopos atstovė Worcesterio Lietuvių Draugijų Taryboje keleta metų.

Juozas Krasinskas

So.Boston, Ma.

Mūsų bostoniškiai daug kas rengiasi važiuoti į SLA Seimą ir neseniai įvykusiame susirinkime nutarė visus delegatus kviešti, kad kiekvienas jų atvažiuodamas į seimą atsivežtų nors po vieną naują narį. Todėl jeigu mes norime, kad mūsų seimas būtų darbingas, tai nevažiuokime su tuščiom rankom, bet jeigu nors po vieną plytelę pridėsime, tai ir bus darbingas Seimas.

SLA 328 Kuopos
Koresp.

Scranton, Pa.

SLA 30 kuopos susirinkimas įvyks Birželio-June 3 dieną, 7 val. vakaro, K of P Hall, 1817 Church Ave. Visi nariai prašomi dalyvauti.

A. Hughes

Detroit, Mich.

PAMINĖTA MOTINOS DIENA

Motinos diena šiais metais paminėta abiejų lituanistinių mokyklų jungtinėmis jėgomis, Lietuvių namuose.

Programos pirmoje dalyje pasirodė "Aušros" lituanistinės mokyklos mokiniai ir padainavo - "Mes esam muzikantai". Jiems dirigavo mokinys Vincas Žebraitis. Po to grupelė mokinių padainavo tris daineles: "Vai Motulė", harm. Baziliausko, "Aukšti kalnai, laibos pušys" ir "Partizanų mirtis".

Įscenizuota Vaižganto "Motina ir sūnus", atliko: Regina Juškaitė ir Petras Vasiliauskas. Pasakotojai: Edvardas Vasiliauskas, Rūta Misiūnaitė, Giedrė Sirutytė ir Juozas Račiukaitis. Brazdžionio eilėraščio pirmą posmą Motinai deklamavo Giedrė Sirutytė. Pranešėjais buvo: Petras Bitleris, Virginija Pranėnaitė, Povilas Strakšys, Rūta Misiūnaitė, Laura Alkevičiūtė ir Juozas Račiukaitis.

Antroji programos dalis pradėta Vytės Nemunėlio eilėraščiu "Mamytei". Eilėraščių deklamavo 6 sk. mokinė Asta Šepetytė. Po eilėraščio buvo pastatytas vaizdelis "Motinai", pajavirintas dainomis: "Lopšinė", "Mamytei" ir "Stoviu aš parimus". Vaizdelį paruošė, išmokė ir mokyklos chorui dirigavo mokyklos vedėjas Kostas Jurgutis.

Vaizdelį skaitė šie mokiniai: Darius Jurgutis, Rita Neverauskaitė, Darius Miciūnas, ir Taura Zarankaitė. Po to buvo pašokti du tautiniai šokiai. Šokiams prirėngė ir vadovavo Česlava Naumanienė. Akordionu grojo Robertas Arlauskas. Pranešėja 8 sk. mokinė Rasa Žemaitytė. Vaizdelį atliekant, gėles

Tėvynei 3

motinoms prisegė Saulė Bajalytė ir Rasa Žemaitytė. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Į "GRANDINĖLĖS" Tautinių Šokių koncertą esant jam Detroite, atsilankė 900 žmonių. Visiems atsilankiusiems buvo išdalinti vokai ir prašoma aukų "Grandinėlės" išvykai į Pietų Ameriką finansavimui. Ten nieko daugiau nereikėjo, - įdėti į voką pinigą arba čekį ir jį išsiųsti. Gautomis žiniomis iš 900 tik du tai atliko ir savo auką išsiuntė. 898 dar turi vokus ir nieko su jais nedaro. "Grandinėlės" išvykai į Pietų Ameriką Detroite finansiniais reikalais rūpinasi inž. Vacys Urbonas. Gautus vokus su aukomis galima išsiųsti paštu arba perduoti Vaciiui Urbonui. Kiosko vedėjas prie Šv. Antano bažnyčios, Vytautas Čižauskas, taip pat yra sutikęs tas aukas priimti.

DETROITO LIETUVIŲ NAMŲ draugija dar užpirkto du namus automobilių aikščių padidimui.

A. Grinius

MONTREAL

Ar Jūs Šią Mergytę Pažįstat?

Greičiausia, kad ne. Bet prašom patikėti, jeigu mes pasakysim, kad čia yra ta pati teatro ir televizijos žvaigždė, kuri visų, o labiausia lietuvių mylima Ruta Lee-Kilmonytė. Tuo laiku, kai šis paveikslas imtas, prieš keleta metų, su savo tėveliais ji gyveno Montrealyje, Kanadoje. Tada jau ji mėgo sceną ir pasirodydavo su savo šokiais. O dabar apsigyvenusi Los Angeles, Cal., plačiai pagarsėjo ir turi gerą pasisekimą. Savo sėkmingą karjerą vykdydama, ji mažą laiką turi, bet vis dėlto neatsisako ir lietuvių tarpe pasirodyti.

COMMODORE VIEŠBUČIO BALLROOM, KUR JYKYS SEIMINIS BANKIETAS

SLA 56 Seimo darbai

Seimo rengimo darbai vyksta sėkmingai. Visi veikėjai stengiasi pasiimtas pareigas geriausia atlikti.

Labiausia rūpinamasi, kad gerai pasisektų svarbiausias parengimas, šio Seimo bankietas. Tikietai platinami ir pasiūsti kuopoms bei veikėjams. Bet ir atvykę į Seimą delegatai galės bankieto tikėtis gauti greta Seimo posėdžių salės. Visą laiką bus teikiamos reikalingos informacijos dėl bankieto tikėtų, o taip pat ir dėl kitų numatytų parengimų.

Bankieto programoje jau dabar numatyta, kad dalyvaus akordeonistas Ch.Daubaras. Šokiams gros žinomas Joe Thomas orkestras.

Pirmadienį vakare numatomas seimo delegatų ir svečių priėmimas Carnegie Endowment salėje. Dėl šio priėmimo delegatai informacijos gaus prieš seimo posėdžių pradžią.

Planuojamas Seimo delegatų lankymasis Jungtinių Tautų rūmuose. Čia apsiėmė pagelbėti laikraštininkė S.Narkeliūnaitė. Šios pareigos, komiteto jai buvo paskirtos.

Visiems delegatams išsiuntinėtos kortelės Commodore viešbutyje kambarius užsakyti. Jeigu kuris delegatas tokios kortelės nebūtų gavęs, prašome pranešti ir jį bus pasiūsta. Visais seimo reikalais prašome kreiptis į SLA Centrą tokiu adresu: Lithuanian Alliance of America, 307 West 30th Street, New York, NY 10001. Commodore viešbučio adresas: 42nd Street and Lexington Ave. New York NY 10017.

DAUG NAUJA PAMATYSIT NEW YORKE

New Yorkas kasmet keičia savo vaizdą, stojas nauji pastatai, senieji nugriaunami. Dešinėje, visame pasaulyje žinomas Jungtinių Tautų pastatas, kuriame renkasi valstybių atstovai spręsti sunkiai įveikiamų pasaulio problemų. Kairėje, vietoje seniems New Yorko

Mirė JUOZAS VALAKAS, laikraštininkas ir visuomenininkas. Jis mirė gegužės 18 d. naktį ligoninėje. Plačiau apie jį teks kalbėti ateinančiame numeryje.

LIETUVIAI GERI FOTOGRAFAI, BET MASKVAI NELABAI PATINKA

Vilniuje neseniai lankėsi sovietų telegramų agentūros "Novosti" pareigūnas foto parodų reikalams, N.Dračinskis. Jis "Tiesos" skaitytojams papasakojo apie sovietų foto darbų parodą JAV ir apie tai, kaip New Yorke "grupelė sionistų išteplojo sienas, apdraskė fotografijas. Tai tik atsitiktiniai chuliganų išpuoliai" - ramina rusas.

Jis Vilniuje ir kitur būdamas, atrinko lietuvių foto menininkų darbus. Jie bus parodyti Prancūzijoje, Montrealy, gi liepos mėn. - ir Maskvoje.

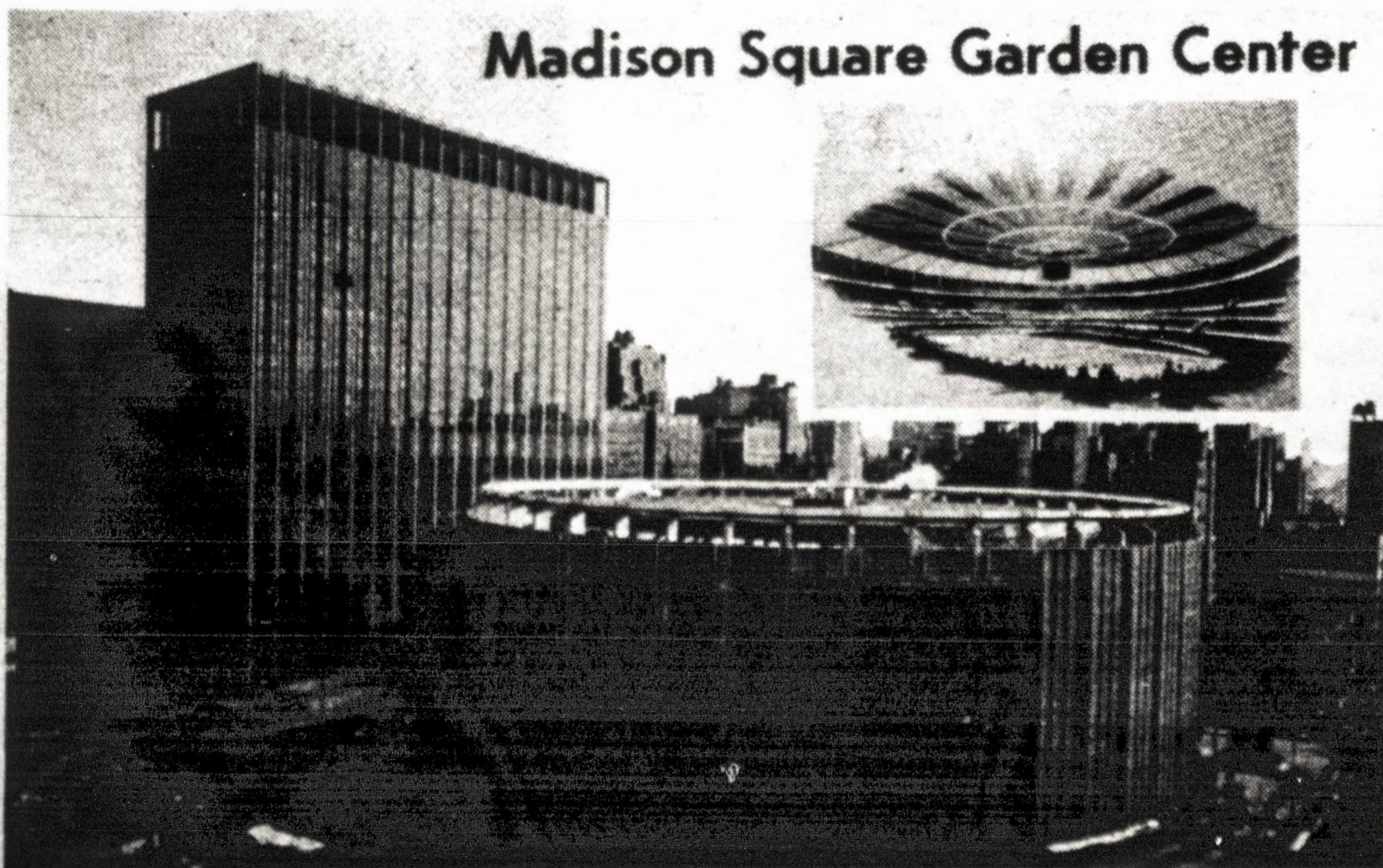
Ruso priekaištai lietuviams foto menininkams: "labai mažai nuotraukų, vaizduojančių darbą, mokslą, statybas, pramonės ar žemės ūkio laimėjimus...." (E.)

ŠLIŪPO IR BURBOS LAIŠKAI

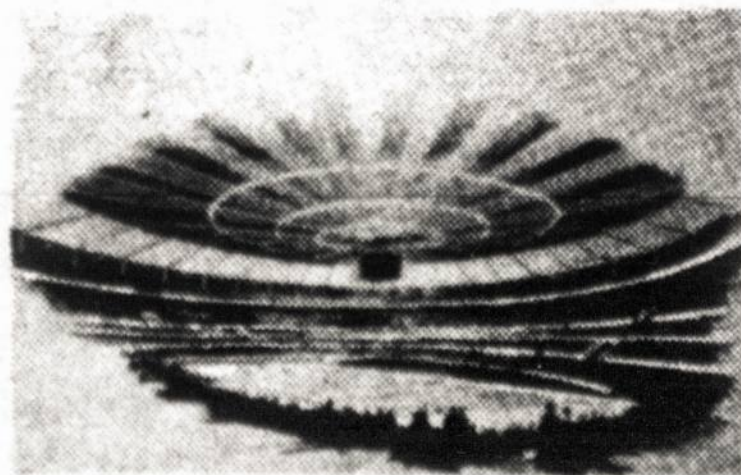
Lietuvoje Karolis Vairas-Račkauskas paruošė spaudai didelio lietuvininko, kultūrininko dr. Jono Šliūpo ir jo oponento kun.A. Burbos laiškų rinkinį.

Šie laiškai meta kiek šviesos į Šliūpo ir kun. Burbos artimą draugystę, vieningą darbą ir jų išsiskyrimą.

gyventojams gerai pažįstamos Pensilvanijos stoties, išdygo moderninio stiliaus, naujas Madison Square Garden. Ten telpa didžioji arena, kurioje gali susitelkti 22 tūkstančiai žmonių, o taip pat yra ir kitos patalpos, kur vyksta vaidinimai ir įvairios pramogos.

Madison Square Garden Center

SLA Kuopu ir Nariu inėsimai ir pasiūlymai SLA 56 Seimui

(Iš praeito Numerio)

20. FONDŲ NEKILNOJIMAS

Nekilnoti pinigų iš vieno fondo į kitus negrąžinamai.
SLA 126 Kp.

Kilnojimas yra daugiau knygvedybos operacija, kuri daroma prisilaikant Susivienijimo Konstitucijos ir valstybių apdraudos departamentų patvarkymų. Įstatų Komisija rekomenduoja pasiūlymo nesvarstyti.

Įstatų Komisija

21. TĖVYNĖS IŠLAIDŲ PADENGIMAS

Lėšų fondo pinigus skirti TĖVYNĖS leidimui remti.
SLA 126 Kp.

Nesvarstyti, kadangi taip ir dabar praktikuojama.
Įstatų Komisija

22. SLA SENELIŲ PRIEGLAUDA

Vis didėjant senyvo amžiaus sulaukusių SLA narių skaičiui, yra būtinas reikalas, kad Susivienijimas Lietuvių Amerikoje įsteigtų jiems prieglaudą, kur lietuviškoje aplinkoje ir rūpestingoje globoje galėtų maloniai ir oriai praleisti savo gyvenimo vakarą.
SLA Moterų 99 Kp.

Šis klausimas buvo svarstomas daugelio seimų ir buvo atmetas, nes susidurta su stambiais išlaidoms ir griežtais valstybių įstatymais, kurie nusako, kaip tokie namai turi būti tvarkomi. Įstatų Komisija siūlo šį įnešimą atmesti.

Įstatų Komisija

23. KUOPŲ VASARVIEČIŲ STEIGIMAS

Siūlome raginti kuopas ir apskričius bei patį Susivienijimą įsigyti Susivienijimo nariams vasarvietės, netoli jūros, arti kurortinių vietų bei didesnių miestų. Pageidaujama, kad tokias vasarvietes būtų lengva pasiekti ir iš toliau atvažiuojantiems. Susivienijimas tokių vasarviečių steigimui galėtų duoti piniginę paramą ir morgičių lengvatas. Vasaroti galėtų ir pašaliniai asmenys, bet Susivienijimo nariams turėtų būti nuolaidos ir pimenybės, kas paskatintų rašyti į Susivienijimą.

SLA Moterų 99 Kp.

Praeitieji seimai davė Pildomajai Tarybai teisę tokius poilsio namus steigti. Dėl pimenybės SLA nariams be abejo taip bus daroma, kada SLA įsigys naują poilsio namą. Turint omenyje, kad šis klausimas liečia įvairių valstybių fraternalinių draugijų išlaidų limitacijas - ribas, Įstatų Komisija rekomenduoja šitą reikalą ir toliau pavesti Pildomajai Tarybai.

Įstatų Komisija

24. KULTŪRINĖ IR TAUTINĖ VEIKLA

Skirti daugiau pinigų šeštadieninėms mokykloms, jaunimui, spaudai, literatūrinėms premijoms, kas prisidėtų prie Susivienijimo populiarinimo lietuvių visuomenėje.

SLA Moterų 99 Kp.

SLA Tautiškų Centų fondas tam tikslui naudojamas. Žinoma būtų galima daugiau išgarsinti atliekamus darbus draugiškoje spaudoje, siūloma šitą pageidavimą perduoti Pildomosios Tarybos dėmesiui.

Įstatų Komisija

25. OFICIALIŲ RAŠTŲ KALBA

Kadangi SLA kuopose nemažiau kaip trečdalis finansų sekretorių yra Amerikoje gimę ir augę ir kadangi jiems nėra pilnai suprantama lietuvių kalba, o ypač raštu parašyta, todėl siūlome, kad visi oficialiai parašyti ir išsiuntinėjami pranešimai kuopoms būtų rašomi lietuvių ir sykiu anglų kalbomis.

SLA 353 Kp.

Įstatų Komisija siūlo šį įnešimą priimti.
Įstatų Komisija

26. SLA ISTORINIO TURTO IŠSAUGOJIMAS

Kadangi esamame stovyje SLA senos knygos bei laikraščiai rūsyje SLA centre trunija ir daug vietos užima, ir kadangi daugelis mokslininkų ir studentų nuolatos kreipiasi į centrą pamatyti senų archyvų leidinius, siūlome, kad SLA mikrofilmuotų tuos dokumentus, kol dar galima juos išsaugoti.

SLA 126 Kp.

Įstatų Komisija siūlo, kad seimas šį reikalą pavestų Pildomajai Tarybai.

Įstatų Komisija

27. ANGLŲ KALBOS SKYRIUS TĖVYNĖJE

Siūlome įvesti Tėvynėje ir anglų kalbos skyrių, todėl, kad ir nesuprantą arba mažai naudoją lietuvių kalbą, nors anglų kalboje galėtų pasiskaityti kas SLA veikiama.

SLA 73 Kp.

Įvesti tuoj po šio seimo Tėvynėje skyrių, kuriame būtų rašoma anglų kalba, taip, kad nelabai mokantieji lietuvių kalbą, nors anglų kalboje galėtų suprasti, kas SLA veikiama. Jei norime gauti į SLA eiles daugiau jaunimo, yra būtina naudoti abi kalbas, tai yra lietuvių ir anglų.

SLA 353 Kp.

Kad daugiau sudomintų mūsų lietuviškai nekalbančius narius ir kad jie būtų paskatinti aktyviai veikti mūsų organizacijoje, siūlome, kad būtų įvestas anglišką skyrius Tėvynėje dar šiais metais.

SLA 126 Kp.

Įstatų Komisija siūlo įvesti nuolatinį anglų kalbos skyrių Tėvynėje.

Įstatų Komisija

Martynas Gudelis
Kazys Mačiukas
Christine Austin

Lietuvon per Lito Biura

Suomiu Finnair lėktuvų bendrovės praeiman Lietu Kalionių
Biuras organizuoja 2 savaitių ekskursijas Lietuvon.
Įskaidymo data: birželio 30, liepos 21 ir rugpjūčio 17.
Viza kelione (įskaitant lėktuvus, viešbučius, maistą ir kt.)
Lietuvon tik \$ 700.00.
Kustojimo vietos: New Yorkas, Amsterdamas, Maskva,
Vilnius, Varšuva, Viena ir Roma.

Skambinkite: (212) 647-5522

Arba rašykite: LITAS TRAVEL BUREAU
44-18 Jamaica Ave.
Hoodwaten, N.Y. 11421

Tėvynė 5.

PRIMENA PROF. M. RÖMERI

Okup. Lietuvos spaudoje vis dažniau minima žinomo mokslininko, juristo, 1945 m. mirusio prof. M. Römerio pavardė. Be to, Rasų kapinėse Vilniuje rengiamasi mokslininkui statyti paminklas. Apie tai paskelbė A. Žirgulyš "Lit. ir Meno" savaitrašty.

Žirgulyš puola už nevalyvumą, nes šių dienų Lietuvoje daugelis mokslininko pavardę rašo Remeris ar Riomeris, nors jis pats pasirašinėjo - Römeris. Esą, jei jis būtų dar gyvas, tai "gerokai mums vėjo sukeltų už nevykusį jo pavardės lietuvinimą". (E.)

* LIUCIJA GUDELINĖ, kuri buvo Broklyno Operetės choro pirmininkė, iš savo pareigų pasitraukė, nes netrukus mano išvažiuoti į Hot Springs, Ark. gyventi. Operetės choras buvusiai pirmininkei išreiškė padėką už daugelio metų darbą ir padovanojo P. Jurekaus pieštą paveikslą.

* NEW YORKO LIETUVIŲ VYRŲ choras gegužės 24 d. Franklin K. Lane salėje rengia savo koncertą

* LITUANISTIKOS KURSŲ Fordhamo universitete, kaip vadovybė praneša, šiemet nebus. Bet numatoma, kad ateinančiais metais lituanistikos kursai Fordhamo universitete bus vykdomi žymiai praplėsta programa.

KĘSTUČIO IR BIRUTĖS TEMA NAGRINĖJAMA AMERIKIEČIO MUZIKOLOGO

Neseniai pasirodė Donald M. Garvelmann muzikologinė studija "Alexander and Julian Scriabin". Studijoje tilpo ištrauka iš rusų kompozitoriaus Aleksandro Skriabino operos "Kęstutis ir Birutė" su istoriniu paaiškinimu. Mat, rusų kompozitorius Skriabinas draugavo su Jurgiu Baltrušaičiu ir iš jo gavo mintį panaudoti šią lietuvišką temą.

Muzikologas Garvelmann buvo kreipėsis į SLA centrą dėl informacijų apie Kęstutį. Jo veikale yra dail. Jurgio Juodžio "Kęstutis ir Birutė". Taip pat yra Skriabino nuotrauka su Jurgiu Baltrušaičiu. Vis daugiau ir daugiau amerikiečių mokslininkų kreipiasi į SLA centrą esantį lituanistinį archyvą.

VASARA BE POILSIO

Artėja vasara ir metas, kai okup. Lietuvos moksleivija bus verčiama pasinerti į vad. komunistinį "auklėjimą". "Tarybinio Mokytojo" laikraštis vedamajame teigia, kad ne visi mokiniai vasaros atostogas praleis stovyklose. Kas jų laukia? Taigi, anot laikraščio, teks rūpintis "tarybinio patriotizmo" moksleivių tarpe skiepijimu.

Todėl tai moksleivijai patariama - būkit auklėjami ir atostogų metu. Tegul tie mokiniai "išvaikščioja partizanų takus, pražygiuoja tarybinių karių, vadavusių Lietuvą, kovų keliais, tegu pasisvečiuoja pas revoliucinių kovų ir darbo veteranus, tegu su dar didesne meile globoja žuvusiųjų šeimas, puošia kapus"... (E.)

DVEJI METAI NUO J. KUMEČIO MIRTIES

Jau suėjo dveji metai, kai mirė Vilniuje muzikas, chorvedis, Justas Kumetis buvęs savanoris kareivis, Klaipėdos krašto atvadavimo dalyvis, Sibire išvargęs 12 m.

Jis mėgo muziką, dainą, turėjo gražų balsą, paveldėtą iš savo motinos Mortos Gaudinskaitės-Kumetienės, anų senų laikų geros dainininkės. Justas parašė muzikinį veiklą - trijų veiksmų, keturių paveikslų "Milda meilės deivė". Libreto parašė P. Vaičiūnas. J. Kumetis pageidavo, kad šis gražus veiklas būtų išleistas. Veikalo turinys - senovės Baltijos pajūrio, žvejų gyvenimas.

Justas paliko savo šeimą, žmoną, dvi dukras, du sūnus ir seserį Kaune, o šioje šalyje tris seseris, iš kurių esu aš.

Mes labai liūdime netekusios brolio.

Natalija Kumetaitė-Stilson

* ATSTOVŲ RŪMŲ Washingtone komisija nutarė padidinti pensininkams išmokamas sumas 5%. Du su puse milijono amerikiečių gaus šiuos priedus.

* VOKIETIJOS JAUNIMO trečioji dalis jau mažai žino apie Hitlerį, o tuo labiau menkai domisi jo politika. Dabar Vokietijos jaunimas nepripažįsta savo tėvų politinių įsitikinimų.

* FEDERALINĖ SUSISIEKIMO KOMISIJA tyrinėjusi telefono aptarnavimo lygį, surado, kad New Yorke telefonas veikia prastčiausia, palyginus su kitais šios šalies miestais.

* SOVIETŲ SPAUDA pati piktinasi netvarka, kuri viešpatauja pramonėje ir net žemės ūkyje, tuo būdu esą pakenkiama gyvajai gamtai. Tarp kita ko nurodoma, jog tik dviejų kolchozų rajone dėl netvarkingo chemikalų vartojimo žuvo 50 gervių, 200 kitų laukinių paukščių, penkios dešimtys lapių ir nemaža kitokių gyvulių. Aimanuojama, kad dabar ten miškuose ir krūmuose darosi tylu ir liūdna.

PASAKA - KAVINĖ VAIKAMS VILNIUJE

Sakoma, kad vaikai šią kavinę labai mėgsta. Jie ten gali gauti karštą gėrimą, poetiškai pavadintą "Eglė žalčių karalienė". Tai pieno mišinys su šokoladu, vanilėmis ir kiaušiniiais. Lygiai skanus esąs "Anūkėlis", o taip pat koktailiai - Astronautas, "Senioras Pamidoras". O užkasti vaikai gauna dar ir "Zuikio blynėlius".

"SIEMAČKŲ" EPIDEMIJA

Nauja bėda okup. Lietuvoje: žmonės pardavinėja ir gausiai aižo saulėgražas. Toks paprotys, piktinasi "Tiesa", įsigalėjęs ypač Kėdainiuose. Saulėgražas stiklinėmis pardavinėja moteriškos ir jas godžiai perka moksleiviai, net milicininkai. Kino teatre tų lukštų sušluojamos pintinės. "Blogas įprotis plinta". (E.)

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestinėse vietose - \$20.00, pusė metų - \$11.00, trys mėnesiai - \$6.00, vienas mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusė metų - \$10.00, trys mėnesiai - \$5.00, vienas mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusė metų - \$11.00, vienas mėnesiui - \$2.00. Užsienioose metams - \$21.00, pusė metų - \$11.00, vienas mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gaunate, jei pasiųsite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-asis metus. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$6.00.

Keleivio Administracijos gaunamas 1970 metų kalendorius, kaina \$1.00

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

DIRVA

TAUTINIS
MINTINIS
LAIKRAŠTIS
Išleistas 1918

6607 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, turintis 2 kartus savaitę

Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams - \$13.00, pusė metų - \$7.00.

Susipažinimui - 2 savaitės siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

NELAIMĖS VALANDOJE
SAUKITE:
STagg 2-5043

Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
Funeral Home

AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedejas
Notary Public

680 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Tel. 296-2244.

SHALIN?

(SHALINSKAJ)

Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.

prie Forest P'way storių
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai aptarnauja

laidotuviams

Koplyčios nemokamai

visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir

J. B. SHALINS

Ypatingas